

OPIEKUN KATOLICKI

N° 36.

dawniej „Gazeta Górnośląska.”

Rok XIV.

Bytom (Beuthen O/S.) dn. 11 maja 1887.

„Opiekun Katolicki” wychodzi co środę i sobotę. Przepłata kwartalna wynosi na pocztach jak i dla miejscowych 1 markę; w Austrii z przesyłką 75 cent.; w Ameryce 1/2 dolara. Listy nadsyłać należy franko pod adresem: Redakcyja lub Ekspedycyja „Opiekuna Katolickiego” w Bytomiu (Beuthen O/S.) Dyngosstrasse 27. Za ogłoszenia płaci się od wiersza petytowego lub zajętego miejsca 20 fen.

Ogłoszenia przyjmuje Ekspedycyja w miejscu, jako też i w Wrocławiu Rudolf Mosse oraz Haasenstein & Vogler w Berlinie i Hamburgu. — W Warszawie Rajchman i Frendler, ulica Senatorska Nr. 18. — W Frankfurcie n. M. Daube & Co. — W Paryżu i na całą Francyzą A. Sławiński Paris, Rue Véseléy Nr. 3. Rękopisma nadesłane Redakcyi nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

Bytom dn. 10 maja.

Język ojczysty jest podstawą wszelkiej nauki. — „Odkąd narodowi naszemu dozwolono pielęgnować swobodnie język ojczysty, odtąd z tem większą gorliwością staramy się o pielęgnowanie języka niemieckiego. W ustawach krajowych uczyniliśmy naukę języka niemieckiego przedmiotem obowiązkowym w szkołach ludowych (galicyjskich) i staramy się nauce tego języka w szkołach średnich zapewnić możliwie praktyczne rezultaty. Nasze wykształcenie i naszą naukę opieramy o niemiecką umiejętność i uznajemy potrzebę języka niemieckiego na wielu polach....”

Powyższemi słowy przemawiał poseł do austriackiej Rady państwa profesor Bobrzyński z Krakowa na czwartkowym (tydzień temu) posiedzeniu tejże Rady we Wiedniu. Któż go skłonił do tego, może chęć przypodobania się kierownikowi nazwy państwowej. Broń Boże! to głos niezawisłego od żadnych wpływów posła — profesora, i głos pochodzący z własnego przekonania, że tylko na podstawie znajomości języka ojczystego korzystnie pielęgnować można języki obce i wpajać je w umysł młodzieży, która też potem sama bez przymusu garnie się do nauki obcego języka.

NĘDZA

jej przyczyny i środki zaradcze.

We wszystkich krajach, nawet i w takich, gdzie dostatek zdaje się być ogólnym, napotkać można nędzę. — Anglia jest krajem niezmiernie bogatym, po niej idzie Francya; myliby się jednak każdy, ktoby sądził i myślał, że tam nie ma nędzy i nędzarzy, że tam same rozkosze. Nie masz bowiem tam miejscowości, gdzieby się nie zagnieżdżył ten straszny wróg społeczeństwa. Tak w wielkich jak i małych miastach tamże, tak u nas jak i w Ameryce znaleźć można rodziny w największej pograżone nędzy. — Mieszkanie takich ludzi brudne i nie zawiera częstokroć sprzętów najpotrzebniejszych. Próżno szukałibyśmy tam zapasów żywności, — nie ma tam ani chleba, ani bielizny, ani odzieży, ani węgla lub drzewa na opał; ludzie ledwie łachmanami okryci; dzieci z głodu i cierpienia wychudłe. Oto smutny obraz nędzy, która ciało i umysł przyniata, swoje ofiary osłabia fizycznie i poniża moralnie. Ze nędza z dniem prawie każdym się mnoży, zauważył to pewnie już każdy z nas. Zkąd się ona przecież bierze?

Oto przyczyny nędzy są bardzo liczne, i dla tego to tak trudno temu złemu zara dzić.

Przyczyny te podzielić można na 3 rodzaje i tak: przyczyny przyrodzone, do których należą: powszechny nieurodzaj, powodzie, wielkie pożary, grady, śmierć ojca lub głowy rodziny; — do drugiego rodzaju należą przyczyny spowodowane

O SPADKU

podług powszechnego prawa krajowego.

Nieznamość prawa i innych przepisów nas prawnie obowiązujących na mocy postanowień prowincjonalnych, obwodowych itp. już niejednego z nas drogo kosztowało; przypłaciliśmy to nieraz stratą, której do śmierci nie zapomnimy. Niepodobną jest rzeczą, aby zestawić wszystkie chociażby ważniejsze przepisy prawne. Nie mogąc tego uczynić, podajemy czytelnikom naszym jeden z najważniejszych, bo codziennie w życiu naszym potrzebnych nam prawnych przepisów — o spadku i odziedziczeniu go. Ież to dzieci, lub innych dalszych krewnych, odziedziczywszy po rodzicach lub innych spadkodawcach nieco majątku, musieli potem za to płacić całe życie długi spadkodawcy! Nieogłędnie postąpili sobi przy odbieraniu spadku, ztąd potem straty. Przypatrzmy się bliżej, co też przepisy prawne stanowią o spadku w ogólności i o dziedziczeniu w szczególności.

Tylko po zmarłych, albo jako zmarłych wyrokiem sądu uznanych, przechodzi spadek na spadkobierców. Dzień publikacji wyroku uznającego kogoś za zmarłego, uważa się prawnie jako dzień jego śmierci. Po śmierci spadkodawcy przechodzi spadek na spadkobierców na mocy prawomocnego testamentu, a jeśli testamentu nie ma, w takim razie stanowią o dziedziczeniu spadku odnośne przepisy części I. i II. Powszechnego prawa krajowego, a te stanowią co następuje:

Jeśli spadkobierca umrze zanim spadek przejdzie, w takim razie prawa jego do spadku przechodzą na jego spadkobierców.

Spadkobierca oznaczony w testamencie nie może się zrzec spadku przyznaczonego mu w testamencie, aby potem odziedziczyć spadek w myśl przepisów prawnych, ale natomiast służy mu pra-

wypadkami jak np. wojna niszcząca nadzieje rolnika i sprowadzająca ucisk przez często wielkie ciężary rozłożone. Wszystkie te klęski pozabawiają większą lub mniejszą liczbę ludzi koniecznych środków do utrzymania życia. Nie można ich przewidzieć, a więc i zaradzić im nie podobna. Gdyby jednak nie było więcej jak te, nie byłoby na świecie jeszcze tak źle, jak jest. Lecz daleko więcej rodzi się nędzy z przyczyn pochodzących od ludzi samych. — Do takich zaliczają się: hybienie swego powołania, — zły wybór przyszłego zawodu lub fałszywe pojmowanie tegoż, dalej: ciemnota i wszystko złe z niej wypływające, jako to: brak fachowego wykształcenia, niedbalstwo, brak przeczności marnotrawstwo, próżniactwo, a ztąd cały szereg występków, jak np. pijaństwo które jest bardzo często przyczyną do ciężkich zbrodni. —

Pomijając przyczyny nędzy przyrodzone jak np. powszechny nieurodzaj itp. tak samo wojny, ponieważ nie leży to w naszej mocy, powstrzymać te klęski, podajemy tylko pewne środki zaradcze, za pomocą których choć w części stratę powetować można. Przypatrzmy się natomiast bliżej przyczynom nędzy wynikającym z ludzi samych. Trudno zaprzeczyć, iż wielu niewłaściwy wybiera sobie zawód i dla tego swoim siłom i zdolnościom fałszywy nadaje kierunek, a tak chybią swego powołania, a my mówimy, że psuje swą karierę. Często rzucają się ludzie do zawodu, którego wyuczenie się wiele zdolności, wytrwałej pracy, długiego czasu i znacznego kapitału wymaga. Dla tego zdarza się, że ustają jedni na początku, drudzy w połowie drogi, inni

wo całkowitego zrzeczenia się spadku. Takie prawo przysługuje też każdemu innemu spadkobiercy; z tego też prawa powinien każdy korzystać, jeśli to uzna za korzystne dla siebie, a przede wszystkim winien dobrze się namyslić, czy objąć spadek bezwarunkowo, czy też z pewnym zastrzeżeniem. Może się to dziwną niejednemu wydać rzeczą, że mu to radzimy, bo mieć przed sobą majątek na stole, a zrzekać się go, to jakieś szczególne żądanie. Tymczasem tak ostróżnym być radzimy każdemu, a zwłaszcza, jeśli się nie znało dokładnie stosunków majątkowych spadkodawcy. Prawo bowiem powiada, że kto bierze spadek bez wszelkiego zastrzeżenia, ten też odpowiada za wszystkie długi spadkodawcy. A nużby kto objął bez zastrzeżenia kilkadziesiąt lub kilka set marek, a tu się później wykazuje, że spadkodawca pozostawił długów na kilka tysięcy! Cóż w tedy? Oto spadkobierca, który zabrał bezwarunkowo te kilkadziesiąt lub kilka set marek, musi płacić wszystkie długi, póki kasa jego starczy; a nawet jego dzieci i jego inni spadkobiercy, gdyby się niedopatrzeli, muszą za te stare cudze długi odpowiadać. Już nieraz taka nieostróżność drogo kosztowała spadkobierców! Prawodawca, chcąc zasłonić spadkobierców przed takimi następstwami, pozostawił spadkobiercy trojaki wybór, spadkobierca może zatem:

- 1) objąć spadek bez wszelkiego zastrzeżenia, a w takim razie zobowiązany płacić wszystkie długi pozostawione po spadkodawcy,
- 2) może przyjąć spadek z zastrzeżeniem, i to się nazywa w języku prawniczym „z zastrzeżeniem dobrodziejstwa prawa i inventarza” (cum beneficio legi inventarii). W takim razie zobowiązany spadkobierca także płaci długi za spadkodawcę, ale tylko do tej wysokości, do jakiej dochodzi spadek przez niego odziedziczony.

wreszcie tuż przy ukończeniu napotyka ją na nieprzebyte trudności. Tym sposobem zachwiany zostaje ich byt i nieraz są zmuszeni chwycić się zajęcia, które stoi o wiele niżej od ich wykształcenia.

Widzimy każdego czasu młodych ludzi którzy, majątek i młode lata zużyli na nauki, a ponieważ brak im było odpowiednich zdolności, przeto koniecznego egzaminu złożyć nie mogli — i kiedy cały swój majątek „przestudjowali” musieli się chwycić zajęć podrzędnych lub popaść w nędzę. Tymczasem w przemyśle może nawet świetne stanowisko zajmąby byli mogli. Taki zły wybór zawodu pochodzi często z przecenienia własnych zdolności, za co już nie jeden ciężko odpokutował. Jest to choroba na którą nie ma lekarstwa. Wybór zawodu pozostawia się rozsądkowi rodziców i opiekunów. Nieszczęśliwy wybór zawodu a ztąd zachwianie bytu, czemu znowu towarzyszy bieda i nędza, z dwóch jeszcze pochodzi przyczyn. Pierwszą z nich jest niesłuszne pogardzanie niektórymi gałęziami przemysłu; lub z przesądu, który się pewnych zajęć wstydzi. Wielu synów, rodziców wamożniejszych oddanych do szkół, marzą o rozmaitych dostojnościach, a choć czują, że ich zdolności do tego za słabe, gwałtem się o nie dobijają. Tym sposobem dostają się na stanowiska często ludzie o bardzo miernych zdolnościach; na tem bardzo cierpi przemysł, bo mu brak potrzebnych zdolności, gdyż każda zdolniejsza nieco głowa przerzuca się do czego innego. Lepiejby daleko było, gdyby tacy ludzie, otrzymawszy odpowiednio wykształcenie szkolne, poświęcili się dla

Odziedziczył np. 1000 młk., a cisa go wierzyciele spadkodawcy, natenczas płaci te 1000 młk. i na tem koniec;

3) wolno wreszcie spadkobiercy zrzec się wszelkiego spadku. W takim razie, skoro nic nie odziedziczył, to też nie odpowiada za żadne długi spadkodawcy.

To zrzekanie się majątku, to przyjmowanie go z zastrzeżeniem lub bez zastrzeżenia, odbyć się winno w pewnych granicach prawnych. Prawo w tej mierze stanowi co następuje:

Spadkobierca, dowiedziawszy się o śmierci spadkobiercy, lub że go ktoś w testamencie sukcesją obdarzył, ma od dnia tego dowiedzenia się sześć tygodni czasu do namysłu, a jeżeli mieszka przeszedł czterdzieści mil od ostatniego miejsca pobytu spadkodawcy, natenczas ma trzy miesiące czasu do zdecydowania się, co myśli zrobić z spadkiem. Jeżeli spadkobierca chce przyjąć sukcesją z zastrzeżeniem dobrodziejstwa prawa i inwentarza, w takim razie po upływie tych sześciu tygodni albo trzech miesięcy, ma jeszcze pół roku czasu do przesłania sądowi spisu pozostałości po spadkodawcy. Może też spadkobierca poprosić sąd o przedłużenie terminu do złożenia tego inwentarza, a sędzia może się zgodzić na ten wniosek lub nie. Z drugiej strony mogą też wierzyciele spadkodawcy zażądać od sądu skrócenia tego terminu sześciomiesięcznego, a sędzia może i w tym razie przychylić się do tego wniosku lub nie. Dobrze więc jest być ostrożnym spadkobiercy, i skoro się dowie o śmierci spadkodawcy, zaraz rozpocząć korespondencją z sądem. Tylko przed notaryuszem lub sędzią ustnie może spadkobierca oświadczyć, czy spadek przyjmuje z zastrzeżeniem lub czy go się zrzeka. Niekonieczną jest rzeczą, aby taka czynność odbywała się u notaryusza lub w sądzie, do którego okręgu należał spadkodawca, lub gdzie jego testament złożony; owszem, można to uczynić przed każdym innym notaryuszem lub sądem, z kąd atoli ta czynność do aktów spadkowych przestaną być musi. (Ciąg dalszy nast.)

Przegląd polityczny.

NIEMCY.

Berlin. Mało która ustawa tak spieszenie była przyjęta, jak projekt kościelny. Drugie czytanie 25go, trzecie 27go, a 29go już sankcja królewska. Ustawa o wydatkach wojskowych więcej czasu wymaga. Dnia 25go było pierwsze czytanie i dotąd drugiego nie ma, ale niebawem będzie drugie i trzecie.

przemysłu. Nadmienić tu wypada, że byłoby bardzo dobrze i pożądanem, aby i wyższe klasy społeczeństwa synów swych przemysłowi oddawać chcieli. — Drugą przyczyną złego wyboru zawodu jest nieznanostwo statystyki przemysłowców. Każdy rodzic, gdy mu przyjdzie wybierać dla syna zawód, powinien zbadać stosunek rozmaitych gałęzi przemysłu: a jeżeli chce syna zatrzymać w miejscu, powinien dokładnie poznać statystykę miejscową tj. powinien się przekonać, ilu jest w mieście jego krawców, szewców, itp., ile ludzi w ogóle; czy szewcy, krawcy którzy już są, zaspokoją w wszystkie potrzeby lub nie. Z tej to statystyki nie jeden pozna, że najmniej nad tem nie myślał, że w obranym zawodzie jest już tylu, iż koniecznie pewna część będzie bez roboty i nędze mieć musi. Nie lepiej by było, gdyby zaraz w młodości uczyli się byli czego innego, aniżeli na stare lata szukać innego zajęcia i zarobku? — To samo można powiedzieć i o naszych zawodach: górniczych, hutniczych itp. Ojciec górnik, hutnik itp. synowie tak samo. Sił się więc namnożyło, a do tego przemysł w skutek konkurencji i wielu innych przyczyn coraz to więcej upada, dla tego bieda.

Byłoby więc rzeczą dobrą, aby rodzice nie łaszczili się na chwilowy zysk, jakiby z swych dzieci mieć mogli, lecz wzięli dalej, i dla pewności wyszukali dla tychże zawody korzystne — postępowe i tych się uczyć kazali. W braku zaś wiadomości i znajomości, z chęcią radą służymy.

Mówiąc dalej o naszych przemysłach nadmienić wypada, że niewłaściwy stosunek jest nie tylko u nas, ale i gdzieindziej. Prawda, że często wyroby swe pozbyć można sprzedając je ludziom pozamiejscowym — na jarmarkach, lecz rozwojenie tychże do miast obcych zawsze jest połączone z pewną stratą pieniędzy i czasu. Dla tego mieć na oku należy potrzeby miejscowe.

— Nowe cesarskie parowce pocztowe nie opłacają się na dotychczasowych liniach, mimo że pobierają subwencję z kasy cesarstwa. Północnoniemiecki „Lloyd“ nie tylko spotrzebował subwencję, ale nadto poniósł bespośrednie straty.

AUSTRYA

Na interpelację w sprawie zakazu eksportu koni, odpowiedział Tisza na sobotnim posiedzeniu węg. Izby postów: „Że rząd czuł ciężką doniosłość tego zakazu, dowodzi fakt, iż Węgry z pomiędzy państw, produkujących konie, ostatnie ten zakaz wydały. Wobec ogromnego u nas zakupu ze strony państw obcych, groziło niebezpieczeństwo, że w razie danym własnej potrzeby pokryćbyśmy nie mogli. Stosunki są już jednak bardziej pokojowe i już przygotowujemy się do jak najrychlejszego zniesienia tego zakazu. Skoro się przekonamy, że zniesienie to nie narazi zażyłości własnego kraju, zakaz będzie może w zupełności, a na każdy sposób po części usunięty. Tylko, że zakazu w żadnym jeszcze państwie nie zniesiono, więc też i my kwapić się nie możemy, inaczej cały świat by zakupił u nas konie, a dla nas samych by zabrakło. Mam nadzieję, że wkrótce będę mógł panom donieść o zupełnem zniesieniu zakazu.

ROSYA.

Petersburg. Opłata paszportów ma wynosić teraz po 12 rubli papierowych za każdy miesiąc i za każdą osobę.

— W sprawie podwyższenia opłaty paszportowej słyhać, że rada stanu nie potwierdziła odnośnego projektu, wedle którego opłata całorocznego paszportu, służącego do wyjazdu za granicę wynosić miała 360 rubli.

Będzie ona mimo to jeszcze dość znaczna, bo taki paszport stósownie do uchwały rady stanu kosztować ma po 12 rubli asyguracyjnych lub 10 rubli w złoście na miesiąc, a więc rocznie 240 rubli papierowych.

TURCYA.

O liwerunkach dla armii tureckiej donoszą z Konstantynopola, że w krótkce ma pewna fabryka francuska dostawić 500 wozów amunicyjnych dla piechoty. Dostawę zamówił sam sultan, a i teraz wprost z pałacu sultańskiego toczą się rokowania z tą samą firmą o dostawę 300 do 400000 uniformów dla oficerów i żołnierzy. Zamówienie to wynosi około 10 milionów franków.

GRECYA.

Na zachodnich brzegach Grecji trzęsienie ziemi. Popłoch ogromny. Ścisłych wiadomości o zabitych i stratach brak dotąd.

Dalej, w naszym stanie średnim jest bardzo liczna klasa przemysłowców i urzędników, którzy majątku nie posiadają. Jeżeli taki ojciec rodziny odumiera, cóż poczną pozostałe córki? Otóż, jeżeli nie uda im się wyjść za mąż i jeżeli nie chcą stać się ciężarem krewnych, natenczas nie pozostaje im nic więcej, jak postarać się o zajęcia, czyli — przyjąć obowiązki; lub też chwycić się wedle ich przekonania jedynego przemysłu kobiecego tj. szycia. Ponieważ się jednak wszystko do tego zajęcia ciśnie, przeto pracę tę bardzo nisko płać i zatrudnieniem tem ledwo wystarać się mogą o najniezbędniejsze środki do życia, gdy tymczasem przez inne zajęcia mogłyby mieć przyzwoite utrzymanie. Przez wynalezienie maszyn do szycia, przedalnia fabrycznych, wiele się jeszcze zmieniło na niekorzyść tego kobiecego przemysłu.

Ale, ponieważ maszyny najgrubsze i najcięższe wykonują roboty, przeto za ich pomocą mogą się kobiety rozlicznym innym oddawać zajęciom.

Często się zdarza, że wdowa prowadzi proceder męża; tak samo i dziewczę za młodu uczyć się może jakiej stósownej gałęzi przemysłu. Nie mówi się tu, aby w każdym rodzaju zawodu kobiety współubiegały się z mężczyznami, ponieważ jest wiele zajęć dla których siły i zdolności kobiet są za słabe. Są przecież z drugiej strony zatrudnienia, gdzie kobiety przez swoją cierpliwość i delikatność ręki może nawet lepiej wykonywałyby rzeczy niż mężczyźni. Tym sposobem byłaby dla społeczeństwa korzyść podwójna raz, że od zajęć lżejszych mogłyby mężczyźni przejść do trudniejszych i lepiej płatnych; a powtóre, że wiele kobiet pracowałoby same na siebie, a tak zatkałoby się jedno źródło nędzy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Bytom. Tegoroczna konferencja górnośląskich landratów, odbędzie się 11 i 12-go czerwca w Nysie.

— Ks. Biskup Dr. Gleich spodziewany jest na dzień 26go maja u św. Anny, gdzie udzielać będzie wiernym Sakramentu Bierzmowania.

— Prestroga dla nowożeńców. Kupiec B. we Wrocławiu, za niezameldowanie zmiany pomieszkania w 3 dniach swej żony, po ślubie przybyłej do niego, musiał zapłacić 3 M. kary, na mocy rozporządzenia policyjnego z dnia 18 września 1876. Nic mu nie pomogły wszelkie drogi prawne, jakich starał się użyć.

— W sprawie konsensów wyszynkowych wydała król. regencja pod dniem 7 z. m. rozporządzenie następującej treści: „Nowi nabywcy domów, w których był dotychczas szynk, twierdząc, że kupując dom nabywają z nim razem prawo do wyszynku. Tymczasem tak nie jest, bo prawo wyszynku nie jest przyłączone do domu, lecz do osoby. Kto więc chce taką nieruchomością nabyć i prowadzić w niej nadal wyszynk, ten powinien się wpiaw wystarać o prawo wyszynku, lub przynajmniej dowiedzieć się u władzy, czy na pewno liczyć może na uzyskanie konsensu wyszynkowego.“

— Dla podróżujących koleją żelazną donosimy, że na lato mają na próbę zaprowadzić między Poznaniem a Wrocławiem dwa nowe pospieszne pociągi, tak, żeby ten, kto z Poznania wyjedzie, mógł zdążyć na szybki pociąg górnoślązki i na odwrót ze szybkiego górnoślązkiego, zaraz wprost jechać do Poznania. Będzie to znakomite ułatwienie dla tych, co jeżdżą w stronę ku Wiedniowi lub ku Krakowu. Do Krakowa będzie więc można dojechać z Poznania w jakie 10 do 11 godzin, podczas gdy teraz można jechać tylko nudną drogą na Kluczborek 14 godzin.

X Siemianowice. Ów moskiewski żołnierz pograniczny, który sobie pozwolił odebrać broń itp. został już osądzony na rok więzienia, jak donoszą niemieckie dzienniki.

+ W Michalkowicach znany proboszcz ks. Stabik, gorliwy kapłan, pracuje już 40 lat w tej samej parafii. Liczy on lat 80, zaniewidział wreszcie na oczy; pomimo to, każe się prowadzić do kościoła, miewa Msze św. i prawi kazania. Pomimo że ma pomoc w wikaryuszu, miewał przez wszystkie niedziele wielkiego postu nauki z ambony i przeszedł całą mękę Pańską od modlitwy w Ogrójcu, aż do skonania Zbawiciela na górze Golgocie. Nic też nie wyrówna przywiązaniu owieczek do tego wzorowego pasterza.

Gawęda podsłuchana.

IV.

(Dokończenie).

Na tejtó łące, w licznych zastępach, sami mężczyźni i gwarzą i chodzą; jedni z nich drzemią, na trawy kępach, drudzy się znowu w gąskach chłodzą, lub używają sutej biesiady, gdzie im aniołków służą gromady.

Tam, przy aniołów hucznej kapeli, gronko młodzieży ochoczo płąsa, a wszyscy radzi, wszyscy weseli, nikt się nie smuci, nikt się nie dąsa... aż mi się serce rwało za niemi, bo tak szczęśliwych nie znam na ziemi.

Oto, rzekł patron, ... za dobre życie raj ten otwartym jest dla waszeczki! patrzę aż tutaj na bramy szczytce, złożony napis w oczy mi świeci: Temu przybytek ten przeznaczony, kto zniósł cierpliwie wrzechwłactwo żony!..

Tum się przebudził! — Od tego czasu śmieję się w duszy z mej magnifiki, bo gdy mi głowa pęka z chałasu, pomyślę sobie, znosząc jej krzyki: choć tu ponoszę, piekło przez ciebie, tam sobie za to połam w niebie!

Skończył Walenty z radością w oku, Ignacy w myślach pochylił głowę... Pietrek zaś zdala, siedząc na boku, całą tych mężów spisał rozmowę. Niechaj żonatym gwiazda nadziei świeci w ciernistej życia kolei!..

☉ Rozdzień, 6 maja. Dziś w południe spaliło się tu 14 budynków.

☿ Gliwice, 7 maja. W tutejszej kaplicy domu sierót, odprowadził dziś Mszą św. nowo wyświęcony ks. Zollna.

& Żory, 7 maja. Umarł tu w tych dniach chłopek, z wszelkimi oznakami na „Genickstarre.“

✕ **Zaborze B.** Będąca tu szkoła bezwyznaniowa zmieniona została na wyznaniową.

— **Chropaczów.** Z dniem 1 czerwca tr. ma tu być otworzony nowy urząd pocztowy u kupca tutejszego Binasa. W skutek tego omnibus pocztowy od 1 czerwca pójdzie z Bytomia do Lipin, zamiast przez Piaśniki, przez Chropaczów i odwrotnie. Prywatny zaś omnibus jak dotąd, przez Brzeziny i Piaśniki.

☐ **Świątoblowice.** Działki mają anioła-stróża, który nad niemi czuwa. Przed tygodniem, szalała sroga burza tu w Świątoblowicach; uderzył piorun w dom urzędnika kolejowego, przebił ścianę i wpadł do izby, w której się bawiło dwoje dzieci. Chłopek uszedł cało; na dziewczęciu zaś osmałiła się sukienka, poczem piorun oknem znowu wypadł.

W Mysłowicach okradziono kościół parafialny i z powodu tego świętokradztwa panuje wielkie oburzenie pomiędzy tamtejszą ludnością.

☐ **Pszczyzna.** Tutejszy 67 lat stary majster krawiecki Janus, założył się z towarzystwem turnistów wrocławskich, że z tą w 6 dniach stanie we Wiedniu (około 54 mil drogi). Jako premią (nagrodę) wyznaczonych było 750 M. którą też świetnie wygrał.

— Tutejszy zarząd leśny księcia pszczyńskiego wydał rozporządzenie, że tylko tym wolno będzie zbierać grzyby w tutejszych lasach, którzy zaopatrzeni będą w karty legitymacyjne, a na których jest uwaga następująca:

Grzyby nie mogą być wyrwane z ziemi, tylko przy ziemi urzniete; ktoby na to nie zważał, temu karta legitymacyjna odebrana będzie.

Ū Opole, 6 maja. Dziś mieli tu zwyczajne 25 posiedzenie, lekarze górnośląscy.

— Przy składaniu tu powtórnego egzaminu nauczycielskiego, było kandydatów 36, a z tych przeszło 32.

Odnowienie dawnych murów Częstochowskich kosztowało będzie 60,000 rubli. Suma ta w trzeciej części uzyskana została z dawnych funduszów klasztornych. Restauracja już została wykonana w większej połowie i powinna być wykończoną jeszcze przed jesienią, jeśli funduszy nie zabraknie.

Na renumeracye dla nauczycieli w obwodzie regencyjnym bydgoskim przeznaczył minister sumę 15 tysięcy mar. Sumę tę rozdzielono między 400 nauczycieli w kwotach po 10, 30, 50, 60 marek.

W Grabowie pod Szczecinem żona robotnika G. umarła. Mąż poszedł do urzędu zameldować o śmierci a potem nakupić niektórych rzeczy potrzebnych na pogrzeb. Po południu kiedy wrócił do domu, zastał żonę siedzącą na ławce i zdrową. Leżała ona 12 godzin w letargu.

Rzeźnicze cechy z całych Niemiec będą miały swój jedyny wiec związkowy w Brunśniku 14go i 15 lipca. Z wiecem połączona wystawa machin, sprzętów i narzędzi różnych do przysposobiania mięsa i robienia kiszek.

Rozmaitości.

Car Mikołaj i chorąży. Podczas parady, jaka się odbywała przed 50 laty w Petersburgu, spozstrzegł car Mikołaj na skrzydle szeregu wyciągniętego na placu mustry chorążego, którego olbrzymia postawa i wzrost ogromny mocno go uderzył. Zbliżywszy się do niego, zapytał go o nazwisko. „Nazywam się Romanow“, odrzekł zagadnięty. „A! tośmy wiadać ze sobą spokrewnieni“ (carowie bowiem pochodzą z domu Romanów), zauważał cesarz. „Niezawodnie!“ odrzekł praporszczyk. „Doprawdy?“ zapytał z marsem Mikołaj, którego korciła ta poufałość odpowiedzi. „A to jakim sposobem?“ „W ten sposób, Najjaśniejszy Panie, iż ja jestem synem Rosyji, a Wasza cesarska Mość jesteście jej ojcem. Ta przytomność i trafałość odpowiedzi tak cara ucieszyła, że nie mógł się wstrzymać od uściskania Romanowa w obec całego wojska, i odtąd był na niego bardzo łaskaw.

Japonia liczy teraz mieszkańców 38 milionów. Cudzoziemców w czasie liczenia było 6190, w stolicy Yokohamie 3700, najwięcej było Chińczyków, potem około 600 Anglików, 200 Amerykanów, 170 Niemców, 100 Francuzów, oprócz tych byli jeszcze Szwajcarzy, Duńczycy, Holendrzy i t. d.

Niebezpieczny kapelusze. „Gazeta Toruńska“ pisze, że młody kupiec w Toruniu kupił sobie kapelusze, którego skórka wewnętrzna zapewne garbowana była w jakimś płynie trującym, gdyż na czole młodzieńca utworzyła się była po niej jakimś czasie chrosteczka. Ta się niezadługo zaogniła, twarz cała spuchła, a przywołany lekarz oświadczył, że nastąpiło zatrucie krwi. Młody kupiec jest ciężko i niebezpiecznie chory.

Ze robaki w jajach kurzych istnieją, o tem już dawniej pisano. Teraz zaszedł przypadek odkrycia takiego robaka w jajach w Berlinie. Pewna pani rozbila świeże jaje i znalazła w niem robaka cienkiego jak nitka, a długości jej malego palca. Robak żywo się poruszał. Pani ta zaniosiła robaka z jajem do aptekarza, ten włożył go w okowitę, a potem zaniósł go nowemu dyrektorowi muzeum zoologicznego profesorowi Möbiusowi. Profesor żyjątko to dokładnie zbadał i uznał je za nitkowego robaka kurzego (Aeterakis inflexa — Hühnerfadenvurm) żyjącego w kiszkaach u kur i dopiero w kilku okazach znalezione w białkach jaj.

Biedny car! W marcu r. b. pojawili się w Petersburgu cygani, którzy, jak wiadomo, mają szczególny dar do muzyki i grają nadzwyczaj biegle i wprawnie. Alexander III., zasłyszawszy o nich, gorąco zapragnął ich usłyszeć. Ale otoczenie jego i straż czuwająca nad drogą jego życiem mocno się obawiać poczęła, czy między zamówionymi do pałacu grajkami nie ma zazajonego mordercy. Oczekując? Nakazano im przeto dwa dni przedtem odesłać wszystkie narzędzia muzyczne, jako to: skrzypce, basy, trąby, flety i t. d., i zrewidowano je jak najściślej czy w nich przypadkiem nie ukryto dynamitu lub bomb wybuchających. Gdy się muzykańcy stawili, obrewidowano ich od stóp do głów, poczem dopiero wpuszczono ich do sali. Na wywyższeniu, na którym stanęli, postawiono przy każdym policyantów lub żandarmów, uważających skrupulatnie na każde ich poruszenie. W dniu 11 marca występowali po raz ostatni; mieli wprawdzie dać jeszcze jeden koncert d. 14 marca; ale znany zamach nihilistów d. 13 marca popsuł tę zabawę.

Gotowany jęczmień jest doskonałą paszą a zarazem lekarstwem dla koni i bydła, które ślabo trawi i skutkiem tego ma zatwardzenie. Jęczmień taki żąładek i wnętrzości zaraz doprowadza do porządku. Jęczmień ten gotowany jest także bardzo dobrą paszą dla dojnych krów, od niego dają bowiem więcej mleka niż od innej paszy. Dla krów należy jęczmień gotować więcej wodnisto niż dla koni. Kury od gotowanego jęczmienia także stają się nośniejszemi.

Rzeźnik pewien, pod Berlinem osiadły, przez wiele lat sprzedawał tak tano swoje fabrykaty, że trudno było innym rzeźnikom z nim konkurować. Ile razy bił wieprza całe sąsiedztwo wiedziało i cieszyło się na świeże kiszki, wieprze bowiem u tego rzeźnika kończyły życie pod jego nożem najprzód takim kwikiem a potem rzeźnieniem tak donośnem, że daleko je było słyhać. Przypadkiem rzecz się wydała. Rzeźnik miał dar niejako wywachania, gdzie wieprze mocno były chore, lub zdechłe i te zakupywał po taniej cenie; ale rzeźnik ten miał także żonę artystkę i ona to przy każdym wieprzu dawała koncert naśladowania kwiku i boleści dorzynanego zwierzęcia. Policya tę fabrykę „świeżych kiszek“ zamknęła i proces się toczy w Berlinie przed II sądem ziemianiskim — jak pisze „All. Fleischerzeitung.“

Jeden z maszynistów kolei amerykańskich, obliczył drogę, którą przebiegł na lokomotywie od czasu wstąpienia do czynnej służby. Otóż z obliczenia tego wypadło, że w ciągu 31 lat, maszynista ów ujechał przeszło 2 miliony kilometrów, czyli 50 razy wzięty obwód kuli ziemskiej. Ostatnia jego lokomotywa przebiegła przestrzeń 314,414 kilometrów, co równa się blisko 8 podróżom na około ziemi po równiku lub innym wielkiem kole globu ziemskiego.

ZARTY.

** Gość do oberzysty: „Zapłać jutro!“ — Oberzysta: „Owszem, lecz to już wiem od 2 tygodni.“

** Żona do męża: Powiedz ino mi kochasiu, dla czego się to tak oglądasz za tą młodą panią. Mąż: Gdyż mi się bardzo podoba jej sukienka i taką też sobie zamysliłem sprawić.

Żona: To co innego, inaczej — —

** Student A.: Uważ sobie, dziś rano wstałem już o trzeciej godzinie!

Student B.: A dla czego tak rychło?

St. A.: Już nie było nikogo w lokalu, a więc nie pozostało, jak wstać i iść.

** A.: Pan słyszałeś, że pan N. nazwał mnie osem?

B.: Tak jest, i to mogę z przyjemnością potwierdzić.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

Wyszła z druku i jest do nabycia zajmująca sztuka teatralna, w 3 aktach:

POZCIWY MLYNARZ

czyli

кто под kim dołki kopie, sam w nie wpada.

Do nabycia w Ekspedycyi „Opiekuna Katolickiego“ w Bytomiu (Beuthen O. S.) Dynogost. 27 i u p. Piotra Kołodzieja w Siemianowicach per Laurahütte.

Cena tylko 50 fen.

Otwarcie interesu.

Z dniem dzisiejszym otworzyłem tu w domu p. Schlinga

fabrykę chemicznych preparatów

i

☉ kunsztownych wód mineralnych ☉

prosząc o łaskawe względy w potrzebach, jako to: kunsztownych wód mineralnych, seltro i wody sodowej, musujacej, limonadów, oraz szampanii itp. po cenach jak najprzystępniejszych.

Z uszanowaniem

Bytom, G. Ś. 1-go maja 1887.

Dr. Wenzlik
chemik.

Polecam:

najlepszy twardy cukier bez papieru ważony funt - - - 0,28 M
najpiękniejszą białą farynę 0,26 „
Jawa kawę - - - - 1,20 „
Perl kawę - - - - 1,40 „
Cygoryą żółtą, zieloną i czerwoną ciętą paczkę 0,15 „
Mydło, dobrze suche ważone - - - - 0,30 „
mydło II. gat - - - - 0,25 „
najlepsza soda - - - - 0,6 „
najlep. krochmal ryż - - - - 0,25 „
Presówkę - - - - 1, — „
dobre cygarety po różn. cenach, petryoli amerykański - 0,14 „
Rzetelna waga, dobry towar, oraz skora usługa. Proszę o łaskawe względy.

Henryk Krist

w Bytomiu, G. Ś. (Beuthen O. S.) na przeciw starego katolickiego kościoła farnego.

LECZENIE GŁUCHOTY

SZTUCZNE BEBENKI dyplomowane, NICHOLSONA istają albo przynoszą ulgę w GŁUCHOCIE z jakiejby przyczyny nie pochodziła. Dzięki tym przyrządom otrzymano najbardziej zadziwiające przykłady wyzdrowienia. Posyłając 25 pfenigów w markach pocztowych otrzymuje się franco ilustrowaną broszurkę złożoną z osiemdziesięciu stronnic i zawierającą ciekawe opisy prób robionych w celu leczenia GŁUCHOTY, a także listy rekomendacyjne Doktorów, Adwokatów Wydawców i drugih osób godnych zaufania które zostały wyleczone przy pomocy

BEBENKÓW, i głośno je zalecają. Adresować listy: J. H. NICHOLSON, 4, ulica Drouot, PARYŻ

Szanownej Publicznosci Bytomia i okolicy polecamy nasz wielki skład gotowych

ubiorów dla mężczyzn i chłopców

różnego gatunku po przystępnych cenach. — Zamówienia według miary wykonywają się jak najakuratniej w naszej własnej pracowni w domu, tania. Prosząc o uwzględnienie, przyrzekamy rzetelną usługę

Bracia Kober w Bytomiu, (Beuthen O. S.)

Rynek Nr. 4, dom po stronie ratusza.

Całkowita wyprzedaż! **L. BERNSTEIN** Bytom, ul. dworca kolei żelaznej (Bahnhofstr.) poleca swój wielki skład pięknych i dobrze leżących czarnych ubiorów dla chłopców, przystępujących do Komunii św. już od 9 młk. w skutek przeprowadzenia się, zmuszony wyprzedać. **Całkowita wyprzedaż!**

DRUKARNIA

„Opiekuna Katolickiego“

W BYTOMIU

Beuthen O/S. Ulica Dyngos Nr. 27. Beuthen O/S.

PZYMUJE DO ROBOTY:

DZIEŁA, BROSZURY

w polskim, niemieckim i francuskim języku, tabele, cyrkularze, memoranda, rachunki, bilety wizytowe adresy i t. p.,

która wykonywa elegancko po cenach przystępnych.

!Dla uwagi!

Nasze wiele razy premiiowane, urzędowo podszukane ogniotrwałe

Papy na dachy

bywają brane do pierwszej klasy ogniówki dla twardości przykrycia. Świadectwa wystawione przez powagi budownicze o wybornym naszym fabrykacie są do usług, jak również i świadectwa urzędowe. **Trzeba zważać przy kupnie papy na pokrycia dachów aby była etykieta naszej firmy.** a będzie do dostania na Górnym Ślązku u wielu kupców.

Georg Friedrich & Co.
Wrocław. Fabryka papy na dachy.

Znane na całym świecie są Kirberga sławne

brzytwy

wyrabiane z angielskiej srebrnej stali, wkleśło szlifowane, gotowe do użytku, sztuka 3 marki. *Pudełko do brzytew* po 30 fen. *Oryginalne pasy rzemieńne do ostrzenia brzytew* sztuka 2,50 m. *Masa na pasy do ostrzenia brzytew*, pudełko 50 fen., 5 pudełek 2 m. *Oryginalne mydło do golenia*, szt. 40 fen., 6 sztuk 2 m. *Pędzelki do mydła* sztuka 50 f i 1 m. *Kamienie do ostrzenia* sztuka 7,50 m. — Wszystko pod gwarancją. Przy syłką następuje po nadesłaniu należytości lub za zaliczką.

Otto Kirberg,
fabrykant noży,
Düsseldorf dawn. Graefrath.

Poszukuje się do wydzierżawienia lub kupna

hotel

w tutejszym przemysłowym obwodzie. Zgłoszenia przesyłać do eksped. „Opiekuna Katolickiego“, Bytom, (Beuthen O/S.) Dyngostr. 27.

Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy donoszę uniejszem, że objąłem

Restauracye

przy kopalni „Theresia“ N. 1 polecając jak najlepiej odnowione lokale łaskawym względem. O najlepsze przekąski i napoje jak i słoną i rzetelną usługę, zawsze starać się będę

F. Koschmieder.

Chłopiec,

chcący się wyczyć dobrze kupaictwa, znajdzie zaraz miejsce u kupca p.

F. BUJA
w Bytomiu, ul. dworca kolei żelaznej (Bahnhofstr.)

Poszukuje się na pierwszą hypotekę (na dom z ogrodem) w St. Zabrze

500 M.

Zgłosić się do Józefa Adolfa w Hogo-kolonii per Laurahütte.

Wielki skład TRUMIEN

od największych do najmniejszych i od najdroższych do najtańszych, ma zawsze na składzie **Józef Rotter,** mistrz stolarski w Lipinach.

Skora i rzetelna usługa. Pierwszy stolarz przy farze.

Epilepsya (padaczka) kurcz i cierpienia nerwowe itp. leczy nawet w zastarzałych wypadkach zwykle w 3 dniach, także listownie, opierając się na więcej niż 20 letniej praktyce ze skutkiem i bezpowrotnie.

D. Mahler. Hanower.

Skład trumien,

od największych do najmniejszych mam zawsze tanio na składzie.

Przy tej sposobności polecam Szanownej Publiczności mój warsztat stolarski przy b. dowlach itp. Skora i rzetelna usługa.

Robert Hensel,
w Bytomiu, ulica Kościelna 13.

Szanownej Publiczności polecam mój doborowy skład

zegarów

i zegarków.

Znaną jest firma **Gross'a** (katolika) z rzetelności i sumiennosci,

i taką pozostanie nadal, o czym każdy przekonać się może.

Nadmieniam także, że przyjmuje i wszelkie reperacye, a wykonuje się prędko i po cenach jak najtańszych.

Wd. Antonia Gross,
Bytom, ul. krawiecka.

**LIPPMANNA
KARLSBADZKIE
PROSZKI BURZACE**

Łagodny, nieprześeigniony środek przeczyszczający

Przyspieszający trawienie! Krew oczyszczający!
Przyjemny, wygodny i ani środek zastępczy wód gorzkich i prze-
ważnie szkodliwych pigulek i t. p.

Nabyć można wszędzie w aptekach. W większej ilości w drogeriach i składach wód mineralnych.

Prawdziwe tylko wtedy, jeżeli w każdej dozie widoczną jest Lippmann'a marka ochronna. Centralne źródło rozsyłki: Lippmann'a apteka w Karlsbadzie.

Do dostania w aptekach w: w Bytomiu G. S. (dawniej Wiesółka apteka) w Glinicach (w aptece pod orłem) w Katowicach w aptece pod orłem i miejskiej w Tarnowicach (w aptece pod lwem). itp.

Wino węgierskie
ciepłkie, łagodne i słodkie poleca flaszkę po 1,50 1,80 2,00 marki.
Henryk Krist
w Bytomiu G. S.
na przeziw starego katolickiego kościoła farnego.

Dla budujących!
Z dniem 1 czerwca tego roku będzie można nabyć dobrze wypalony **ceglany** w Lipinach po jak najtańszej cenie. — Zgłaszanie można się już do **Józ. Rotter** mistrza stolarskiego przy farze w Lipinach

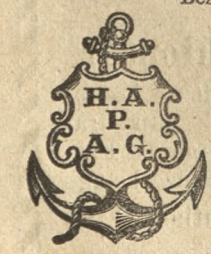
Baugewerk-, Maschinen- und Mühlenbau-Gesellschaft
Neustadt in Mecklenburg. Auskunft durch den Director Jentzen.

HAMBURGSKO-AMERYKAŃSKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE ŻEGLUGI PAROWEJ.

Bezpośrednia komunikacya pocztowa pomiędzy **Hamburgiem a Nowym Yorkiem** w każdą środę i niedzielę, pomiędzy **Havrem a Nowym Yorkiem** w każdy wtorek, pomiędzy **Szczecinem a Nowym Yorkiem** co 2 tygodnie, pomiędzy **Hamburgiem a Indiami Zach.** 3 razy miesięcznie, pomiędzy **Hamburgiem a Meksykiem** raz w miesiąc.

Parowce pocztowe tego Towarzystwa podają bardzo dobrą sposobność do podróżowania w kajutach i w środkowych przedziałach; utrzymanie w czasie podróży jest znakomite.

Blizszych wiadomości udzieli A. Piskorski w Wielk. Strzelcach (Gr. Strehlitz).

Polecam mój wielki skład trumien metalowych jak i żelaznych. Także ubiory dla zmarłych, trzewiki i asumpty kapturki które mam w składzie za wszelkie gotowe, po jak najniższych cenach.
L. Schulz, majster stolarski w Bytomiu, ul. Tarnowicka N. 19. naprz. now. Kościoła św. Trójcy.

Chłopiec, który pragnie się wyczyć powego kupaictwa (nie zwykłego) znajdzie zaraz u mnie miejsce.
F. SCHWAN, majster piekarski w Bytomiu, ul. Glinicka nr. 17.

Deski, blochy, balki,

jako też inne gatunki drzewa do budowl i potrzebne i stosowne, również

trociny i drzewo na opał

poleca po najtańszych cenach

GOLDSTEIN'A pila parowa

w BYTOMIU, (Beuthen O/S.)

Niemiecki likier „BENEDICTINE“

z destylarni fabrykanta **Friedrich John** założona w 1842 r.

Waldenburg w Ślązku.

Wpływający na zdrowie likier, z najdelikatniejszych ziół.

Trzeba na to zważać, aby na każdej flasce była marka ochronna i czterokąciasta etykieta z podobieństwem fabrykanta. — Ten wyborny likier niemiecki „Benedictine“ z najlepszych, a wpływających na zdrowie całego organizmu, wzmacniając i jego czynności leko drażnią. Ziola i rośliny zestawione są tak jak przy każdej flasce załączone świadectwa wykazują — ludzi fachowych i przysięgłych sąd chemików pp. dr. C. Bischoff, dr. Hans Breckebusch w Berlinie podszukane i potwierdzone, że tenże likier w jego zestawieniu prawie odpowiada likierowi „Benedictiner“ wyrównawca całkiem tym samym skutkiem. Tenże wyborny niemiecki likier „Benedictine“ jest jedynie do dostania w niżej podanych składach: 1/2 litr. flaszką 4,50 M., 1/4 l. 2,25 i 1/4 litr. 1,25 M. — **W Bytomiu** ma **Gustaw Cohn.**

